

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

XLVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

obstante peccandi necessitate, sint veri nominis peccata. Atque verum est prius ex dictis. Ergo & posterius.

XLVII. Sequitur septimum apud Albertum argumentum, quod sumitur ex comparatione status infernalis cum statu hujus vitæ: *Non debet melior esse status damnati, quam non damnati, sed si non possent peccare, melior esset status ille, quam iste, in quo peccare possunt. Ergo videtur, quod peccare possunt.* Ut vis hujus argumenti magis appareat, notandum est, miseriam hominis, sicut oppositum miserias bonum, dupliciter posse considerari, primo, in quantum homo animal est & corpus habet, deinde in quantum rationalis est & animâ gaudet. Quicquid pœnarum malique homini contingit, ut corpus, corporisque membra, animam etiam, secundum eam partem, quâ vegetans & sentiens est, adficiat, id omne malum est, non propriè humanum, sed quod homo cum bestiis brutisq; commune habet. Quodcunque verò potentias animæ rationalis, utpote intelligentem & volentem, quæ homini propriæ sunt, corrumpit & destruit, id demum humanum propriè malum & miseria hominis, ut homo est, appellari potest. De bono hominis Seneca egregiè, Ep. LXXVI. *Omnia suo bono constant. Vitem fertilitas commendat, sapor vinum, velocitas cervum. Quare fortia dorso jumenta sint, quæris? quia eorum hic unus est usus, sarcinam ferre. In cane sagacitas prima est, si investigare debet feras, cursus, si consequi, audacia, si mordere & invadere. Id in quoquo optimum est, cui nascitur, quo censetur. In homine optimum quid est? ratio. Hac antecedit animalia, deos sequitur. Ratio ergo perfecta proprium hominis bonum est, cætera illi cum animalibus satisque communia sunt. Valet? & leones. Formosus est? & pavones. Velox est? & equi: non dico, in his omnibus vincitur. Non quæro, quid in se maximum habeat, sed quid suum. Corpus habet? & arbores. Habet impetum & motum voluntarium? bestia & vermes. Habet vocem? sed quanto clariorem canes, acutiorem aquila, graviorem tauri, dulciorem, nobilioremque luscina? Quid in homine proprium? Ratio, hæc recta & consummata felicitatem hominis implevit. Cum ergo oppositorum opposita sit ratio, haud aliter & de infelicitate & miseriâ hominis dicere licebit. Ex malo æstimatur miseria. Vitem sterilitas corrumpit, acor vinum, lentitudo cervum inutilem reddit. In cane sensuum stupor primum vitium est, si investigare debet feras, tarditas si consequi, ti-*

miditas, si mōrdere & invadere. Id in quoquo pessimum est, quod
 nativam cujuslibet perfectionem debilitat & tollit. In homine
 pessimum quid est? Rationis depravatio. Hac infelicio fit ani-
 malibus, paulo felicior dæmonibus. Rationis ergo corruptio
 proprium hominis malum est, cætera illi cum animalibus satūque
 communia sunt. In tenebras conjicitur? Et talpæ lucem non
 vident. In carcerem? & canes constringuntur, ubi furunt, cate-
 nis. Torquentur? & asini quotidiana verbera, flagella, equi cal-
 caria sustinent. Cremantur? & stipulæ. Quid igitur in homi-
 ne proprium? Rationis corruptio; hæc distorta & depravata in-
 felicitatem hominis implevit. Habet verò ratio duas partes, in-
 tellectum & voluntatem. Sicut ergo in intellectus & voluntatis
 perfectione summa hominis felicitas: ita in imperfectione eorun-
 dem infelicitas consistit. Privatur autem intellectus debitâ per-
 fectione, quando non intelligit aut cognoscit ea, ad quæ cogno-
 scenda à naturâ factus & à Servatore reparatus est, aut certè non
 nisi ea, quæ dolorem, cruciatumque ejus augent & intensiorem
 reddunt; voluntas verò, cum nonnisi inclinatur ad ea, quæ legi
 Divinæ & recto intellectus judicio adversa esse novit. Jam ut ad
 scopum nostrum revertamur, in præsentī vita utrique infelicitati
 subjecti sumus. Miseri sumus patiēdo, quæ ferunt & bestię,
 miseri sumus agēdo, quæ Divinâ lege verantur. Ergo in alterâ
 vitâ, ubi multò magis miseri futuri sumus, multo majori jure utri-
 que infelicitati obnoxii erimus: & si alterutrâ carebunt privilegio
 quodam damnati, hoc ipso feliciores in alterâ, infeliciores in hac
 vitâ, quod absurdum est, merito putabuntur. Et si in infernali
 regno nonnisi patiuntur damnati, nihilo magis miseri erunt,
 quam bestię, quæ extrema sæpe & atrocissima perpetiuntur, cum
 tamen nunquam peccaverint: neque igitur majora supplicia me-
 rebuntur homines, sceleratissime viventes, quam ignara legis &
 hoc ipso innocentia animalia. Dices: diversam esse hujus & il-
 lius vitæ rationem, hic & faciēdi & patiēdi locum esse, ibi pa-
 tiēdi tantum. Sed verò hoc ipsum est, quod impugno, ratio-
 ne, quæ per hoc nequaquam soluta est. Gratis dicitur, infernum
 patiēdi tantum locum esse, nam nisi & agant damnati, homines
 non sunt. Loquitur in inferno epulo, desiderat refrigerium; cla-
 mant

mur danna
 tur, quæ hinc
 matri, dol
 ita, experi
 rescut m
 si hæc omnia
 bestia patien
 do, pari tan
 mila & agun
 frondeo: pa
 finem tantu
 que quotidi
 peccati esse
 hæc infligun
 non sequi;
 agent, hica
 conditio, q
 tem & qua
 um concurr
 nondum tan
 quas sustin
 cruciatu.
 tellectu & v
 riam. Dic
 tuncque affic
 tem concipi
 inordinatio
 immutabili
 impatientia
 men calamit
 vatem mis
 XLIX.
 tio voluntat
 quod Lamech
 Ergo maxime
 id est, ab inv

mant damnati: ò montes abscondite nos; lacrymantur, tristantur, quæ singula actiones sunt, non meræ passionēs. Sciunt damnati, dolentque, se ob peccata puniri, recordantur vitæ antea, experiuntur iustitiam divinam, desperant de salute, exhorrescunt iram DEI, qui sunt actus intellectus & voluntatis. Et nisi hæc omnia sentiant & accuratè intelligant, non minus, quam bestia punienter, quæ cruciatus sentiunt, non intelligunt. Et esto, pati tantum: hoc ipso feliciores erunt iis, qui & patiuntur mala & agunt. Dices: pœnam peccati esse pati, non agere. Respondeo: pœna peccati primi est mors. Et hæc tamen non passionem tantum variarum calamitatum, sed & peccata actualia, quæ quotidie patramus, includit. Theologi dicunt, pœnam peccati esse mortem temporalem, spiritualem & æternam: illa & hæc infliguntur à Deo actione reali, ista iustâ permissione. Dices: non sequi; in altera vitâ patientur tantum mala damnati, non agent, hic autem & patiuntur & agunt; ergo felicior est illorum conditio, quam horum, quia ibi patiuntur minimam eorum partem & quandam tantum quasi *ergo, vultis*, hic vero malorum omnium concursum & quasi fastigium. At si maximè verum hoc est, nondum tamen patientur, ut homines, sed pœnas sustinebunt, quas sustinent cœtera animantia, etsi majore gradu & exquisitoriâ cruciatu. Peccarunt autem damnati, ut homines, peccarunt intellectu & voluntate, ergo miseriam subeant hominibus propriam. Dices denique, has ipsas passionēs intellectum voluntatemque afficere, adeoque propriè humanas esse. At verò ne quidem concipi potest intellectus & voluntatis dolor, sine eorundem inordinatione naturali, quæ cum ad emendationem hominem immutabiliter malum disponere non possit, non poterit, nisi ad impatientiam & malitiam flectere. Et si hoc non sit, major tamen calamitas est agere mala & pœnæ æternitatem mereri. Est autem miseria infernalis omnium consensu maxima & æterna.

XLIX. Octavum denique ex Alberto argumentum induratio voluntatis damnatæ præstat: *Adhuc causa assignatur à Scripturis, quod Lamech plus peccavit, quam Cain, quia vis à pœna ejus se non correxit. Ergo maximè peccat ille, qui experta pœna propria à peccato non retrahitur, id est, ab inordinata voluntate. Sed tales sunt damnati, Ergo ipsi maximè*

pec-